

Recomandări pentru utilizarea Inteligenței Artificiale de către avocații Baroului Cluj

Preambul

Utilizarea Inteligenței Artificiale (AI) în practica juridică devine tot mai frecventă, oferind avocaților instrumente eficiente pentru cercetare juridică, analiză de documente, automatizarea sarcinilor repetitive și gestionarea cazurilor. Cu toate acestea, adoptarea rapidă a AI ridică provocări legate de etică, confidențialitate, acuratețe și conformitate cu normele profesionale. În lipsa unor reglementări specifice în Statutul Profesiei de Avocat din România, care să abordeze în mod explicit utilizarea AI, Consiliul Baroului Cluj consideră necesar să emită recomandări detaliate pentru a ghida avocații în utilizarea responsabilă și eficientă a acestor tehnologii. Aceste recomandări au scopul de a asigura respectarea principiilor deontologice, protejarea intereselor clienților și menținerea integrității profesiei, până la adoptarea unor reglementări oficiale la nivel național sau european.

Prezentele recomandări se bazează pe o analiză a regulamentelor emise de curți supreme din Statele Unite ale Americii, adaptate la contextul juridic românesc, și includ îndrumări privind sursele de informații juridice care trebuie utilizate pentru cercetare asistată de AI. Aceste surse includ, dar nu se limitează, la platforme oficiale și recunoscute precum:

Legislație:

<https://legislatie.just.ro/Public/Acasa> – Portalul Legislativ al Ministerului Justiției, care oferă acces la legislația actualizată din România.

Consiliul Legislativ - https://cdep.ro/pls/legis/legis_pck.frame

Jurisprudență:

<https://www.rejust.ro/> – Portalul de jurisprudență al Consiliului Superior al Magistraturii, care conține peste 26 de milioane de hotărâri judecătorești anonimizate.

<https://www.jurisprudenta.com/> – Platformă privată care oferă acces la jurisprudență și comentarii juridice.

<https://portal.just.ro/SitePages/jurisprudenta.aspx> – Portalul instanțelor de judecată, care permite căutarea dosarelor și hotărârilor.

<https://www.curteadeapelcluj.ro/index.php/dosare/jurisprudenta.html> – Jurisprudența Curții de Apel Cluj, relevantă pentru practica locală.

Recomandări detaliate

1. Utilizarea surselor oficiale și verificate pentru cercetare juridică:

Avocații trebuie să configureze instrumentele AI pentru a prioritiza surse oficiale de informații juridice, cum ar fi:

<https://legislatie.just.ro> pentru acces la texte legislative actualizate, inclusiv Codul Civil, Codul Penal și alte acte normative relevante.

<https://www.rejust.ro> pentru jurisprudență națională anonimată, care include peste 26 de milioane de hotărâri judecătorești (,).

<https://www.jurisprudenta.com> pentru analize și comentarii suplimentare asupra jurisprudenței.

<https://portal.just.ro> pentru informații despre dosare și hotărâri judecătorești.

<https://www.curteadeapelcluj.ro/index.php/dosare/jurisprudenta.html> pentru jurisprudența locală a Curții de Apel Cluj, relevantă pentru cazurile din regiune.

Instrumentele AI trebuie să fie setate să filtreze rezultatele în funcție de nivelul instanței, tipul soluției sau materia juridică, conform funcționalităților oferite de aceste platforme.

2. Verificarea acurateței informațiilor generate de AI:

Avocații trebuie să compare rezultatele generate de AI cu sursele originale din platformele menționate informativ mai sus, pentru a preveni erorile sau interpretările incorecte.

Este recomandat să se utilizeze AI pentru a genera schițe sau rezumate, dar toate concluziile juridice trebuie validate prin analiza manuală a legislației și jurisprudenței.

3. Protecția datelor și confidențialitatea:

Avocații trebuie să selecteze platforme AI care respectă GDPR și să evite introducerea datelor sensibile ale clienților fără consimțământ explicit.

Se recomandă utilizarea unor instrumente AI cu opțiuni de procesare locală a datelor sau cu servere localizate în Uniunea Europeană.

4. Transparența în relația cu clienții și instanțele:

Avocații trebuie să informeze clienții atunci când utilizează AI pentru pregătirea documentelor sau cercetarea juridică, explicând scopul și limitările utilizării.

În cazul depunerii documentelor în instanță, avocații pot include o notă care să indice utilizarea AI, dacă acest lucru este relevant pentru transparență.

5. Formare continuă în utilizarea AI:

Baroul Cluj încurajează avocații să participe la cursuri și seminare privind utilizarea responsabilă a AI, inclusiv cele organizate de Uniunea Națională a Barourilor din România sau alte instituții (ex. cursurile JURIDICE.ro despre AI).

Avocații ar trebui să se familiarizeze cu riscurile legale asociate AI, cum ar fi amenzile prevăzute de AI Act (până la 35 milioane EUR sau 7% din cifra de afaceri globală) pentru nerespectarea reglementărilor.

6. Limitarea utilizării AI în luarea deciziilor juridice:

AI poate fi utilizată pentru a eficientiza cercetarea, redactarea sau organizarea documentelor, dar deciziile juridice finale trebuie să fie luate de avocat, pe baza experienței și a raționamentului profesional.

7. Monitorizarea evoluțiilor legislative:

Avocații trebuie să fie la curent cu reglementările europene și naționale privind AI, în special cu AI Act, care va impune obligații de conformitate începând cu 2025.

Se recomandă consultarea periodică a portalului <https://legislatie.just.ro> pentru actualizări legislative relevante.

Aceste recomandări au scopul de a asigura utilizarea etică și eficientă a Inteligenței Artificiale de către avocații din Baroul Cluj, în contextul creșterii popularității acestor tehnologii. Prin respectarea principiilor de verificare umană, confidențialitate, transparență și utilizarea surselor oficiale, avocații pot beneficia de avantajele AI fără a compromite standardele profesionale sau interesele clienților. Baroul Cluj va continua să monitorizeze evoluțiile în domeniu și să actualizeze aceste recomandări în funcție de reglementările naționale și europene viitoare.